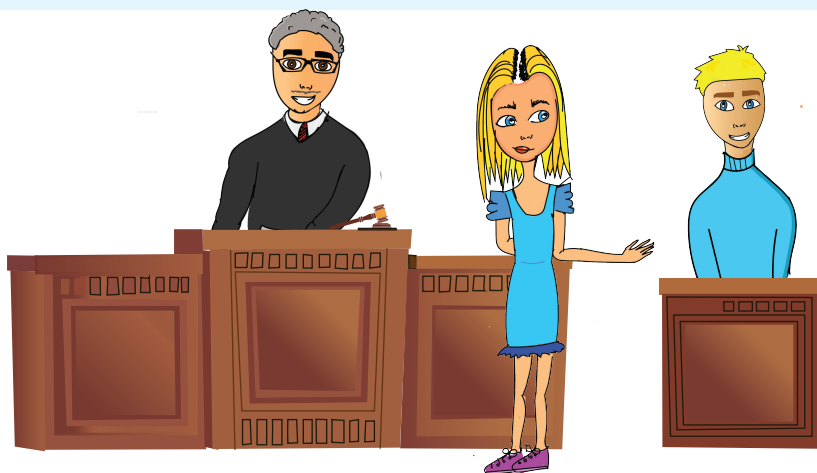

VODIČ ZA DJECU SVJEDOKE U POSTUPKU PRED SUDOM

JA SAM SVJEDOK

Vrhovni sud Crne Gore

Vrhovno državno tužilaštvo
Crne Gore

NORWEGIAN MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS

Finansirano od
Vlade Kraljevine Norveške

za svako dijete

DEŠAVA SE DA DJECA KAO ŠTO SI TI PONEKAD IDU U SUD DA BUDU SVJEDOCI.

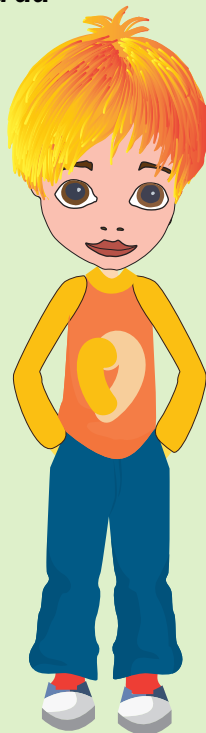
To je veoma važan zadatak. Da li znaš ko je svjedok?

U ovom vodiču ćeš naći odgovor.

Važno je da znaš što se dešava kad si svjedok.

U ovom vodiču naći ćeš odgovore na sljedeća pitanja:

- **Što svjedok radi?**
- **Ko će biti prisutan u sudu?**
- **Ko su osobe iz stručne službe koje su tu da ti pomognu?**
- **Što se dešava u sudu kad svjedočiš?**
- **Što se dešava nakon tvog svjedočenja?**

KO JE SVJEDOK?

Svjedok je osoba koja svjedoči u sudu, izjavljuje šta zna o nečemu, odnosno potvrđuje nešto što je čula ili vidjela.

Kad u sudu kažeš šta znaš, odnosno šta si vidio/vidjela ili čuo/čula, to znači da daješ iskaz.

Stručno lice iz stručne službe je tvoj pomagač.

Ta osoba ti pomaže prilikom davanja iskaza da bi tvoji odgovori bili što potpuniji. To je veoma važno, jer će ti postavljati pitanja koja mogu biti teška i neprijatna ukoliko te sud ponovo pozove da svjedočiš.

Sudija te zove jer želi još nešto važno da te pita i treba mu tvoja pomoć da bi bolje razumio šta se desilo.

ŠTO JE SUD I KO JE TAMO PRISUTAN?

Sud je velika zgrada u kojoj radi mnogo ljudi.

Ti ljudi se bave različitim poslovima.

Prvo, tu je sudija. **Sudija** obično sjedi za stolom i okrenut je prema ostalima u sudnici. Sudija obavlja mnoge stvari. On/ona je kao sudija na utakmici – stara se da svi igraju po pravilima. Sudija je osoba koja odlučuje ko je prekršio zakon, a ko nije.

Sudski službenik ili sudska službenica je osoba koja zapisuje sve što se kaže u sudu. Možeš li uopšte da zamisliš da zapisuješ svaku riječ koju ljudi kažu?!

Državni tužilac ili državna tužiteljka je osoba koja zastupa predmet protiv osumnjičenog ili osumnjičenih – ako ima više osoba za koje se sumnja da su prekršile zakon.

Stručna lica iz stručne službe su osobe koje rade u sudu i koje pružaju pomoć djeci koja su bila u sličnoj situaciji kao i ti. Tu su da ti pomognu i da te pripreme da kažeš istinu sudiji!

U sudnici ćeš vidjeti i osobe koje ne rade u sudu, ali su pozvane da dođu na suđenje. To su advokat/advokatica i osumnjičeni/okrivljeni.

Advokat obično sjedi pored osobe koju zastupa na sudu.

Osumnjičeni/okrivljeni je osoba za koju se sumnja da je prekršila zakon ili koja je optužena da je prekršila zakon.

ŠTO ĆE SE DEŠAVATI U SUDU?

Kada dođeš u sud, sačekće te stručno lice iz stručne službe suda.

Ta će osoba uraditi sljedeće:

Pitaće te kako ti je ime, predstaviti se i objasniti ti što će se dešavati u sudu.

Pitaće te kako se osjećaš, da li te nešto brine.

Pomoći će ti da se smiriš, opustiš i razumiješ šta te očekuje u sudu.

Biće sve vrijeme u kontaktu s tobom, tako da je možeš pitati o svemu što te brine.

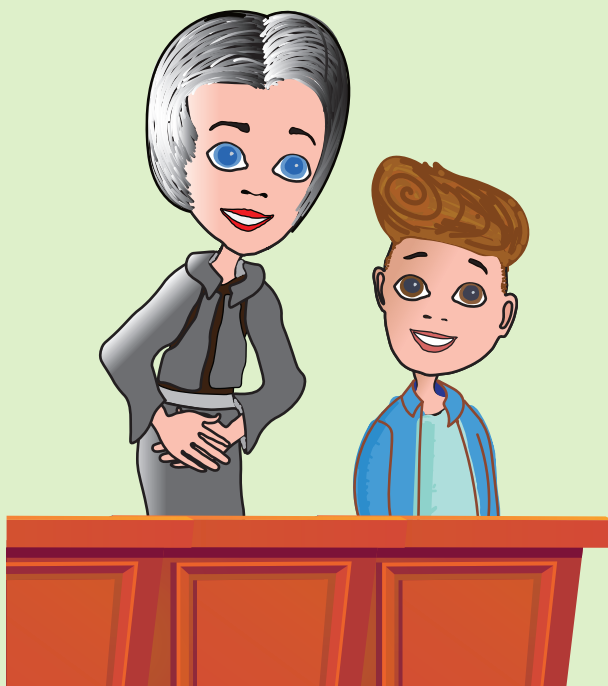
Važno je da imaš na umu: sasvim je u redu ako si zabrinut/zabrinuta ili se osjećaš zbunjeno, to se dešava svima. Ali osoba iz stručne službe je tu zbog tebe i postaraće se da se osjećaš bezbjedno i da imaš samopouzdanja. Zato je pitaj što god te zanima i slobodno podijeli s njom brige koje te muče!

Ako si nešto doživio/doživjela ili vidio/vidjela nešto što se desilo nekom drugom, zbog čega si pozvan/pozvana u sud, iskaz ćeš dati uz pomoć stručnog lica iz stručne službe.

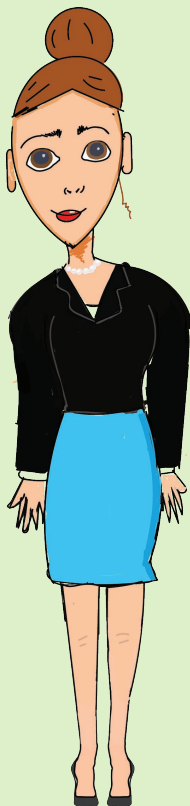
Davanje iskaza odvijaće se u posebnoj prostoriji – zovemo je soba za razgovor s djecom. 😊

Ti ćeš u toj prostoriji dati iskaz u prisustvu svog zakonskog zastupnika i uz pomoć osobe iz stručne službe suda.

Osoba iz stručne službe će ti postavljati pitanja o onome što si vidio/vidjela ili doživio/doživjela. Zapravo, ta pitanja ti postavlja sudija, preko osobe iz stručne službe – ona će imati slušalice i tako će ti prenositi sudijina pitanja.

Ako neko od ostalih učesnika postupka želi nešto da te pita, uradiće to preko sudije, a pitanja će ti postavljati osoba iz stručne službe. Ti ćeš u mikrofon odgovarati na ta pitanja, tako da će sudija i učesnici u postupku, koji su u sudnici, moći da te čuju i vide.

Ne brini, osoba iz stručne službe objasniće ti ŠTO TREBA DA RADIŠ!

A to je:

PAŽLJIVO SLUŠAJ I UVJERI SE DA RAZUMIJEŠ PITANJE.

Sasvim je u redu da kažeš:

Ne razumijem!

I dalje ne razumijem.

Molim da ponovite pitanje.

ODGOVORI NA PITANJE AKO ZNAŠ!

*Kad odgovaraš na pitanje, pokušaj da ništa ne izostaviš.
Pokušaj da svojim riječima ispričaš ono što znaš.*

Sasvim je u redu da kažeš:

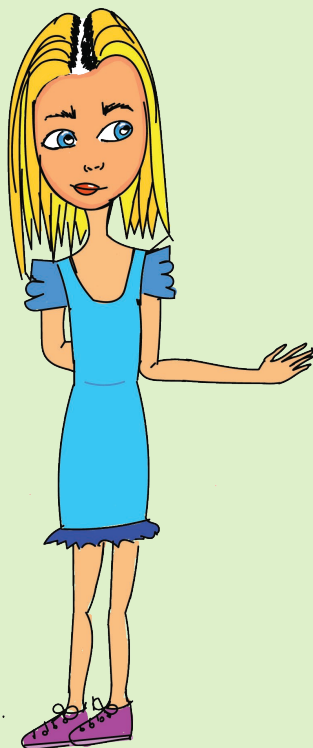
Nisam siguran/sigurna.

Ne znam.

Ne sjećam se.

U sudu je pravilo da govorimo istinu!

U sudu je u redu da ispričaš tajnu – ako je istina.

ŠTO SE DEŠAVA NAKON MOG SVJEDOČENJA?

Kad porazgovara sa svima koji nešto znaju o onome što se desilo, sudija će odlučiti da li je osumnjičeni kriv, koliko je kriv i donijeće odluku o kazni.

Kad ispričaš sve važne stvari, možeš da ideš kući, da budeš sa svojom porodicom i da radiš nešto što voliš.

Zapamti da si uradio/uradila nešto jako važno!

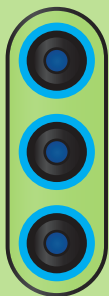
HVALA!

Svi izrazi koji su u ovoj publikaciji dati u muškom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na ženski rod.

Vodič je pripremljen u okviru inicijative „Jednak pristup djece pravdi” koju implementira Ministarstvo pravde Crne Gore u saradnji sa najvišim pravosudnim institucijama, uz tehničku podršku UNICEF-a i finansijsku podršku Vlade Kraljevine Norveške. Njegov sadržaj ne mora nužno predstavljati stavove UNICEF-a i donatora.
Dizajn i ilustracije Studio KOLARAC

unicef

za svako dijete